

Budget och verksamhetsplan 2026–2028

Herrljunga kommun

Rev från Kommunstyrelsen 2025-11-13

Underlag till beslut KF 2025-11-27
Diarienummer KS 2025/00060

**Herrljunga
kommun**

Innehåll

Innehållsförteckning

Budget och plan för Herrljunga kommun 2026-2028	9
.....	9
Budget och verksamhetsplan 2026–2028	10
Inledning	10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	11
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	14
God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning	15
Budgetförutsättningar.....	18
Förändringar i budgetförutsättningar mot rambudget i juni.....	18
Budget	19
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Kassaflödesanalys	21
Investeringsbudget.....	22
Nämndernas kommunbidrag	23
Förändringar mellan åren i kommunbidrag	24
Förändringar i ramfördelning jämfört med rambeslutet i juni	24
Gemensamma kostnader/intäkter	25
Nämndernas verksamhet	26

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Att i politisk majoritet leda kommunens utvecklingsresa är en ett stort ansvar. Ett ansvar att stå till svars för inför kommande generationer. Det är inget den politiska majoriteten tar lätt på. Ingen tid har väl varit så utmanande och omdanande som just nu, med osäkerhet kring ekonomi, demografi, klimathot och krig i vår direkta närhet.

Vår kommun, mitt i Västra Götaland ligger geografiskt väldigt optimalt. Här vill vi med delregion och region jobba strategiskt för att optimera denna förutsättning. Vi vill utnyttja alla de ingångar vi har för att dra största möjliga nytta av våra goda kommunikationer och goda interna möjligheter.

Redan i vårt rambeslut i juni, kunde vi besluta om en rejäl satsning inom skolans område gällande individuellt stöd. Brister inom detta område följer ofta eleven och ger svårigheter genom hela skolgången. Det är vi glada att vi nu kan stärka förutsättningarna för bättre kunskap. Genom förändringarna i demografin som är generell i landet och även påtaglig i kommunen, jobbar vi vidare med att skapa goda förutsättningar i hela skolans område.

Vi har under åren förtydligat detaljplanearbetet, genom att tydligare peka på den sociala aspekten inom nya detaljplaner. Inte bara tomter för försäljning utan också ett tydligare avtryck på "Livet mellan husen". Det våldspreventiva arbetet som bedrivits i projektform, ser vi en fortsättning på, både i egen regi men också i det förvaltningsövergripande arbetet.

Inom området Klimat, Miljö och omställning finns ett ökat behov som vi är stolta över att kunna bidra med förutsättningar till. Hela samhället ska ställa om mot ett Co2-neutralt samhälle. Här kommer Herrljunga genom delregional samverkan kunna vara med och göra vår del för att tillmötesgå Parisavtalets klimatmål.

Vårt budgetförslag förhåller sig för 2026 genom ett ansträngt konjunkturläge till en förändrad skattesats för 2026, innebärande en ökning om 20 öre till 22,14 kr.

Vi, den politiska majoriteten i Herrljunga, bestående av Socialdemokrater, Centerpartister, Vänsterpartister och Liberaler, levererar här med stolthet vårt förslag till Budget och Plan för 2026–2028 för Kommunfullmäktige att besluta om.

Mats Palm. (S)
Kommunstyrelsens ordförande.

Budget och plan för Herrljunga kommun 2026 – 2028

Budget och plan för Herrljunga kommun 2026 – 2028

Budget 2026–2028 är en väl avvägd budget för de kommande åren.

Efter år med högt ränteläge, lågkonjunktur minskande statliga stöd och stigande inflation, ser läget nu ut att ekonomiskt i stabiliseras. Inflationen är nu nere nära måltalet på 2%. Samtidigt går vi också in i en period där vi nu börjar betala för flera av de större investeringar vi gjort de senaste åren, vilket innebär ett tuffare ekonomiskt utgångsläge för vår kommun.

Vi har dock en tydlig målbild, och det är att vi blir bättre när vi jobbar tillsammans. Majoriteten tror att vi både inom kommunens egna förvaltningar och i kommunen i stort blir bättre genom att inte jobba i stuprör utan i stället jobba tillsammans och nyttja varandras kompetenser. Detta vill vi ska prägla hela kommunen där föreningsliv, näringsliv och kommun ser samverkansmöjligheter och arbetar tillsammans för att lyfta hela vår kommun och göra den mer attraktiv.

Med detta som bakgrund, kan majoritetspartierna Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Liberalerna här presentera en hållbar, framtysyttande och ansvarstagande budget och plan för de kommande tre åren.

Skola, bildning och barnomsorg – vi satsar på skolan, fler ska få lyckas

Den demografiska utvecklingen i Sverige visar på drastiskt minskande barnkullar, det innebär både satsningar och prioriteringar i våra verksamheter.

Det ska vara en trygg och stimulerande skolgång med god pedagogik och tillgång till stöd var i kommunen man än har sina barn placerade. För att öka möjligheterna för en god skolgång för alla elever, satsar vi tre miljoner inom området läsning och läsförståelse. Vid sidan av medel till läsningen lägger majoriteten 2.5 miljoner för extra stöd för att främja en lyckad skolgång.

Vi vill också se att förvaltningen gärna i samverkan med andra förvaltningar, under budgetåret utreder möjligheten till sociala tjänstehundar i verksamheten.

Altorspskolan står nu mitt i en efterlängtdad renovering. Här skapas lärmiljöer som ger trygghet och studiero. En skola som främjar lärande är också en skola som är trygg och fri från våld. I tre år har kommunen bedrivit ett projekt "En kommun fri från våld". För att projektet ska fortsätta leva kvar satsar vi fortsatt medel för att det våldsförebyggande arbetet ska fortsätta.

Vårt Gymnasium, Kunskapskällan är en viktig del i vår kommun. Vi ser att fokus behöver ligga på de program där vi har ett högt söktryck och en stark koppling till vårt näringsliv och vår arbetsmarknad.

Vård och omsorg – vi vill främja trygghet genom hela livet

Liksom de flesta andra kommuner, står vi inför en förändrad demografi. Fler blir äldre och behöver olika typer av omsorg, samtidigt som den arbetsföra delen inte ökar. Olika typer av tekniska och digitala lösningar är redan ett naturligt inslag i olika omvårdnadsformer. Den mänskliga närvaron är dock viktigast. Här vill vi under 2026 ha presenterat andra upplägg än den minutstyrning vi har idag. I samverkan med personalen vill vi ha utrett hur ett mer tillitsbaserat arbetssätt kan se ut. Även här vill vi under 2026 se på möjligheten att samverka kring sociala tjänstehundar i verksamheterna.

Äldreboendet Hagen etapp ett och två är färdigt. I vår majoritets-budget finns även medel för en renovering av Hemgården.

Det har identifierats att vi ligger högt i kostnad för brukare på SÄBO gällande kosten. Här lägger vi en miljon på ökad subvention för detta ändamål för att komma ner i jämförbar nivå på kostpriset.

Vi vill stärka våra ambitioner att tillgodose en gemenskap och samvaro i olika aktiviteter riktade till den äldre befolkningen.

Vårt mål är att Herrljunga är en kommun där man kan känna sig trygg hela livet, där man också trivs att bli äldre och där vi skapar förutsättningar för fler att leva ett friskt och långt liv.

Inom socialförvaltningen ingår arbetet med att säkerställa en trygg uppväxt för alla barn. Här kan vi se att fler barn tyvärr blir föremål för utredningar och behöver omhändertas. Detta är en åtgärd där vi inte kan blunda utan där vi har en både lagstadgad och moralisk skyldighet att agera och finansiera för att ge alla barn en trygg uppväxt.

Samhällsbyggnad – vi vill bygga för trygghet hela livet

Vårt mål om möjlighet till bosättning inom hela kommunen ligger kvar och strax kommer en ny större detaljplan i Mörlanda bli verklighet.

Som kommun är vi aktiva och arbetar för ett bättre vägnät i alla delar av kommunen. Ett arbete är pågående för att få till en ny dragning av väg 181. Vi lyfter delregionalt behovet av en fungerande kollektiv pendlingstrafik längs de prioriterade stråken. Det ska längs stråken vara möjligt att utnyttja kollektivtrafiken för arbets- och studiependling.

Hela vårt samhälle är under omformning, vår omvärld och klimatförändringar ställer nya krav på oss som kommun. Det arbete som är pågående kring kris-förberedelser och civil beredskap accelereras utifrån identifierade behov. Här ska arbetet med Nödvattenplan och Energiplan fortsätta samtidigt som vi skapar nya trygghets och informationspunkter i hela kommunen.

Folkhälsa, fritid och kultur –fler ska få tillgång till kultur och rörelse

Vi ser att arbetet inom Kultur och Fritidsförvaltningen redan kommit med positiva signaler och förbättringar i relationerna med det breda föreningslivet. Nu går vi vidare med vår Föreningsdialog, där politiken har regelbundna träffar med föreningslivet.

Seniorkort i kollektivtrafiken är en viktig fråga. Här har vi redan sänkt åldern från 70 till 65 år och planerar att gå vidare med att utreda sommarlovskort för vissa skolåldrar.

Skoghälla är en viktig plats för rörelse i vår kommun. Därför vill vi i styrande majoriteten rusta upp Skoghälla framför allt genom att tillsammans med föreningslivet investera fyra miljoner i allvådersbanor. Något vi tror både kan lyfta föreningslivet men också uppmuntra till mer rörelseglädje hos allmänheten.

Simhallen är en annan viktig plats, där ser vi fram emot att den efterlängttade renoveringen nu ska kunna sätta igång under det kommande året. Vi väljer även att satsa på den spontana rörelsen då vi vet att alla barn och unga inte kommer in i föreningslivet. Därför finns det i vår majoritetsbudget med en satsning på att bygga en Pumptrack i Herrljunga kommun. En plats där den spontana rörelsen kan få spira.

Herrljunga kommun har de senaste åren haft en bekymmersam utveckling vad gäller obesitas. Här gäller det att vi som kommun föregår med gott exempel och främjar hälsosamma levnadsvanor.

Kommunens kostpolicy är ett exempel på en välgrundad text som främjar hälsosamma matvanor. Denna måste efterföljas i samtliga verksamheter, det innebär att man under 2026 måste se över utbudet i så väl sportcenter, fritidshem, fritidsgård och skola för att säkerställa att mängden ohälsosamma produkter minskar och att det istället är de hälsosamma alternativen som lyfts fram.

Kommunala bolag – tillsammans bygger vi Herrljunga kommun

Kommunen äger och driver ett antal bolag. Herrljunga bostäder är ett av dessa bolag som vi ser har jobbat hårt med att tillskapa fler attraktiva lägenheter i våra tätorter. Vi tror att Herrljunga har goda möjligheter att locka nya medborgare, med en ökad blandning av boendeformer på flera platser.

Den styrande majoritetens intention är att i samverkan med vårt kommunala bostadsbolag, Herbo och extern part, etablera ett nytt trygghetsboende och mellanboende i Ljung.

Vårt EL-bolag Herrljunga elektriska, är en mycket viktig nyckel till vår fortsatta utveckling. Här ser vi ett fortsatt arbete med att göra vårt samhälle robustare och med en större beredskap att hantera störningar inom vår infrastruktur

Organisationen – vi behöver bli fler

Vi måste vara attraktiva och kunna svara på nya krav från arbetsmarknaden för att kunna erbjuda en kompetent och modern kommunorganisation. Vi behöver med goda anställningsvillkor konkurrera om den personal vi behöver för att möta de behov vi vill tillmötesgå. Här behöver vi utreda möjligheterna för de som vill att arbeta 24-timmarspass inom vissa verksamheter.

Som anställd ska man kunna arbeta med toppen av sin kompetens, samtidigt som vi som kommun framgångsrikt behöver arbeta med uppgiftsväxling och kompetensutveckling inom flera områden.

Som anställd ska man kunna arbeta med toppen av sin kompetens, vi som kommun behöver arbeta med uppgiftsväxling och kompetensutveckling inom flera områden.

Vi behöver även jobba med vår organisation, olika strukturer och ledningsfunktioner kommer alltid behöva omprövas. Här behöver vi kontinuerligt arbeta med rätt personalstyrkor i förhållande till chefsleden och rätt kvantitet och kvalitet i våra erbjudanden, för att få ut mest effekt till dem vi i slutändan är till för. Alla medborgare, barnen, brukarna och våra äldre.

Kommunstyrelsen

Herrljunga har en räddningstjänst i egen regi. Det är inte långsiktigt hållbart givet vårt omvärldsläge. Här har vi stärkt upp med 1.5 miljoner kronor och går vidare i dialog med våra grannar om ökad samverkan.

Samverkan gäller också internt, här vill vi bättre förhålla oss till antagna styrdokument. Vår kostpolicy anger en näringsriktigare profil i verksamheterna där socker bör minskas till förmån för nyttigare erbjudanden. Våra lokaler i egen regi är ett annat område där vi under 2026 bör arbeta för ett bättre eget lokalutnyttjande.

Herrljunga har ett starkt näringsliv och relationen mellan kommun och näringsliv är gott. Här tar vi ett nytt steg och ökar denna samverkan. Med ett stöd till den ideella föreningen Fokus om 800 tusen kronor cementerar vi samarbetet och flyttar över kommunens arbete med besöksnäringen till den ideella föreningen. Till stöd för detta arbete stärker vi också vår egen organisation med 200 tusen kronor för att bättre arbeta med exploateringsfrågor.

Att blicka framåt och vilja utvecklas är en framgångsfaktor. I en tid där hela landet minskar i befolkning och där de demografiska utmaningarna inte verkar bli mindre så är det än viktigare att vi tillsammans arbetar för att se framåt och hitta utvecklingsmöjligheter som hjälper oss att växa, samtidigt som vi blir mer effektiva. Där tror vi i majoriteten att digitaliseringen är en nyckel. Med stöd av IT-enheten vill vi i majoriteten att samtliga förvaltningar under 2026 arbeta aktivt för att se över vilka processer som går att effektivisera genom digitalisering.

Prioriterade punkter 2026.

1. Förstärk skolan med 2.5 miljoner för särskilt stöd och följ upp åtgärderna och effekterna.
2. Utred och redovisa utvecklingsmöjligheter för vår kommunala räddningstjänst.
3. Utred möjligheterna till användande av tjänstehundar i vissa verksamheter.
4. Initiera investeringen av allvädarsbanor på Skoghälla.
5. Utred tillsammans med Kommunal alternativ till minutstyrning inom hemtjänsten.
6. Öka finansieringen och öka samverkan med Fokus Herrljunga.
7. Öka subventionen till kost på SÄBO med 0.9 miljoner.
8. Utred och öka strategin kring uppgiftsväxling inom omsorgen.
9. Stäm av vår kostpolicy i verksamheter som möter barn och unga i avsikt att öka ett näringsriktigt utbud.
10. Att se över hur vi bäst nyttjar vårt fastighetsbestånd på ett effektivt sätt.
11. Att arbetet med att effektivisera processer genom digitalisering ökar i samtliga förvaltningar.

Dessa punkter avstäms och redovisas till nämnderna under budgetår 2026 för uppföljning och eventuella korrigeringar efter utfall.

I kommunbidragsmallen finns en diskrepans om cirka 8,4 miljoner. Dessa 8,4 miljoner ges kommunledningsgruppen i uppdrag att fram till Kommunstyrelsen i oktober arbeta fram effektiviseringar eller kostnadsminskningar som motsvarar diskrepansen. En eventuell mellanskillnad får hanteras i resultat eller intäktsidan i kommunens budgetbeslut i november.

Budgetöverlämning.

Budget 2026 bygger på en skattehöjning om 20 öre. Det stärker våra möjligheter till en höjd kvalitet inom äldreomsorgen och ett säkerställt stöd till våra skolor på cirka 4.9 miljoner. Budgeten bygger också på effektiviseringar på 1.5 miljoner vilket medger t.ex satsning på 2.5 miljoner till stöd i skolan och en lägre kost-kostnad på våra SÄBo.

Vår samlade bild är därmed att vi nu lägger en grund för en budget som möjliggör för oss att bibehålla en god nivå av service och välbefinnande till våra medborgare, samtidigt som vi säkerställer en stabil nivå för att lämna vidare en god ekonomi till våra barn. Det är precis det vårt ansvar som politiker handlar om i budgetprocessen. Att använda våra medel klokt och på nödvändig intäktsnivå, tänka långsiktigt, och göra det bästa vi kan utifrån detta för våra kommuninnevånare. Det finns inget egenintresse i att höja skatten. Därför önskar vi att regeringen snarast släpper igenom den förändring av skatteutjämnningssystemet som skulle stärka Herrljunga kommun med cirka 6 miljoner kronor årligen. Vi ser med det resultatet goda möjligheter att sänka skatten igen vid ett sådant utfall.

Med dessa ord lämnar majoriteten i Herrljunga över vårt budgetförslag för fullmäktige att besluta om.

Mats Palm (S)

Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Magnus Jonsson (V)

Charlotta Norén (L)

Tillägg till budget 2026 – 2028.

Sedan rambeslutet togs i juni 2025, har vissa ekonomiska positiva rörelser kunnat noteras.

Det utmanande situation vi såg i våras, har nu vänts till att vi närmat oss ett resultat kring budget. Håller trenden i sig och befolkningsnetto är positiv klarar vi nu målet om 2% under rullande treårsperiod.

Utifrån i juni lagda rambudget har generella bidrag ökat något, vi ser också en lägre nivå på PO-pålägg än vi budgeterat för, vilket ger utrymme för att se över effektiviseringar men också för att göra mindre satsningar.

Den skattehöjning vi ser för 2026 är dock nödvändig. Nödvändig i första hand för att vi ska kunna leverera en skola med lika och goda förutsättningar för alla barn och elever. Det är också nödvändigt för de insatser som är fortsatt nödvändiga inom i första hand social omsorg. Här kan vi dock med senaste prognos ana att det kan finnas möjligheter att dra tillbaka skattehöjningen till tidigare nivå under kommande år.

Med dessa signaler och justeringar lämnar majoriteten i Herrljunga över till Fullmäktige att besluta om Budget 2026 - 2028

Mats Palm. (S)

Kommunstyrelsen ordförande.

.

Budget och verksamhetsplan 2026–2028

Inledning

Budget och verksamhetsplan innehåller både mål för verksamheten samt finansiella mål som är viktiga för en god ekonomisk hushållning i Herrljunga kommun. Budget och verksamhetsplan är kommunens främsta styrdokument. Budget och verksamhetsplan anger hur skattemedlen ska användas och fördelas mellan nämnderna och därigenom vilka prioriteringar kommunen väljer att göra framöver. Genom styrdokumentet fastslår kommunfullmäktige resursfördelning mellan nämnderna och anger inriktningen för verksamheten.

Översikt över verksamhetens utveckling

De senaste årens inflation har bidragit till permanent högre kostnadsläge i kommunens verksamheter. Samtidigt tar avskrivningarna ett större ekonomiskt utrymme i anspråk i takt med att pågående investeringsprojekt färdigställs. Kommunens avskrivningskostnader ökar vilket beror på kommande aktivering av flera större investeringsprojekt så som Hagens demenscentrum, renovering av Altorpsskolan samt ombyggnationen av Hemgården.

Kommunens långsiktiga finansiella målsättning är att resultatet på treårigt genomsnitt ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För att resultatmålet ska kunna hållas på två procent över ett treårigt genomsnitt måste den budgeterade resultatnivån höjas för att kompensera för 2024 års låga resultat. Resultatmålet i 2026 års budget uppgår till 3,4 procent av skatteintäkter, intäkter från utjämnningssystemet och generella bidrag.

Efter några år med dämpad konjunktur och inflationsbekämpning prognostiseras de finansiella målen att inte uppfyllas fullt ut under 2025.

Demografiförändringar tillsammans med en fortsatt svag konjunktur kan komma att utmana de finansiella målen. Befolkningsprognosen visar en nedåtgående trend under åren fram till 2034 där antal invånare prognostiseras att minska med drygt en procent under en tioårsperiod. Även befolkningsstrukturen har en stor betydelse, där fler kommuninvånare blir äldre samtidigt som barn- och elevkullarna förväntas minska.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

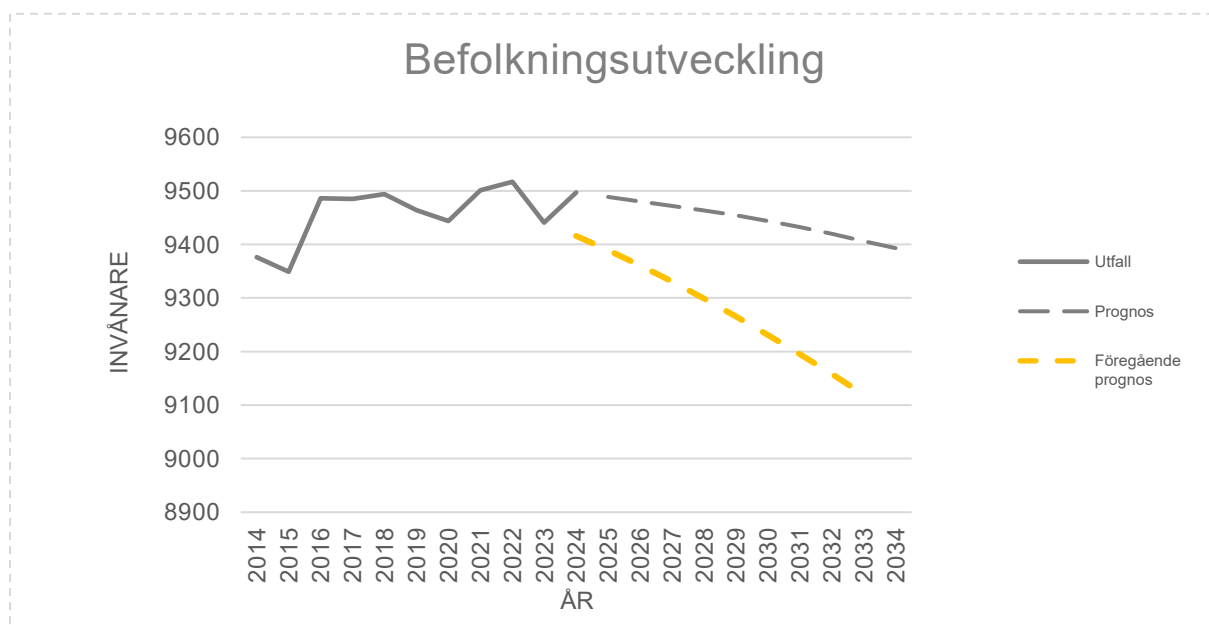
Sveriges Kommuner och Regioner gör en bedömning av konjunkturläget i cirkulär om planeringsförutsättningar publicerat i oktober 2025. Bedömningen är att svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur, och återhämtningen förväntas bli långsam. Hushållens konsumtionstillväxt bedöms växla upp under kommande två år. Den offentliga konsumtionen ökar relativt mycket nästa år och kommer fortsätta göra det kommande år, vilket drivs på av utbyggnaden av det militära och civila försvaret. Det är främst den statliga konsumtionen som ökar medan den kommunala konsumtionen utvecklas svagt kommande år, främst till följd av den svaga demografiska utvecklingen.

Inflationen, mätt enligt KPIF, är i år fortsatt något högre än Riksbankens mål på två procent. SKR bedömer att inflationen blir lägre till nästa år, bland annat till följd av förslag om sänkt moms på livsmedel och sänkt elskatt. Inflationen blir sedan högre 2028 när den tillfälliga momssänkningen på livsmedel återtas. Detta innebär en något mer ryckig inflationsbana kommande år vilket påverkar ökningen av prisbasbeloppet som kommer vara låg 2026 och 2027 men ovanligt hög 2029.

Befolkningsutveckling

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 121 personer (2014–2024). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2024 till 9 497 personer. Det är en ökning av invånarantalet med 52 personer jämfört med 2023. Orsaken till den ökande befolkningen var att 52 personer fler flyttade till kommunen jämfört med utflyttade. Under året flyttade 534 personer till Herrljunga, vilket var högre än 2023. Födelsenettot var positivt med 2 personer.

Enligt långtidsprognos från Statisticon AB i mars 2025 är det beräknade antal personer 9 393 år 2034 vilket motsvarar en minskning om 1 procent mot antalet personer 2024. Prognosen innebär att flyttnettot förväntas i genomsnitt under perioden bli 22 personer fler om året samtidigt som fler avlider än föds.

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Utveckling i åldersgrupper

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Förändring i antal 2024-2034	Förändring 2024-2034, %
0-5	566	558	550	526	525	527	513	511	510	509	508	-58	-10,2%
6-9	388	390	373	387	388	377	383	365	366	368	357	-31	-8,1%
10-12	354	327	320	307	298	285	282	304	296	288	281	-73	-20,6%
13-15	328	353	362	351	327	321	309	302	290	287	306	-22	-6,6%
16-18	325	313	297	321	342	349	339	318	314	305	297	-28	-8,5%
19-24	522	521	534	520	516	520	533	543	544	546	538	16	3,1%
25-44	2 201	2197	2215	2212	2200	2193	2194	2174	2172	2163	2154	-47	-2,1%
45-64	2 395	2395	2375	2383	2380	2366	2342	2355	2337	2348	2332	-63	-2,6%
65-79	1 730	1702	1691	1679	1669	1668	1686	1674	1679	1662	1689	-41	-2,3%
80-100	688	732	763	787	818	847	861	887	912	930	930	242	35,1%
Totalt	9 497	9 489	9 480	9 472	9 463	9 454	9 444	9 432	9 420	9 406	9 393	-104	-1,1%

Tabell: Befolkningsutveckling över tid, Herrljunga kommun per åldersgrupp. Statisticons trendbaserade långtidsprognos.

Ovanstående tabell är hämtad ur den långtidsprognos över Herrljunga kommuns befolkningsförändring som beställts från Statisticon AB i mars 2025. Prognosen är trendbaserad.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur för tioårsperioden 2024–2034. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun minskar befolkningen med 104 personer under perioden.

Minskningen sker främst i de lägre åldersgrupperna. Åldersgruppen 0–5 år minskar med 10 procent på tio år, åldersgruppen 6–9 år minskar med 8 procent och åldersgruppen 10–12 år minskar med 21 procent. Den största förändringen sker dock i åldersgruppen 80–100 år med en utveckling på 35 procent mellan åren 2024 och 2034. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader särskilt för de äldre åldrarna och ett svagare skatteunderlag.

Skatteunderlagsutveckling

Herrljunga kommuns skatteintäkter beror till stor del på hur skatteunderlaget i riket utvecklas.

Skatteunderlagets utveckling styrs av två komponenter – antalet arbetade timmar och timlönen.

Prognoser för hur skatteunderlaget utvecklas presenteras av olika prognosmakare så som SKR, Ekonomistyrningsverket och regeringen med flera. Tabellen nedan från SKR:s cirkulär 25:47 visar deras respektive förväntade procentuella förändring av skatteunderlaget.

Procentuell förändring	2025	2026	2027	2028
SKR, aktuell	3,8	4,2	4,5	4,1
SKR, föregående	3,8	4,2	4,5	4,4
Regeringen, september	3,9	4,5	5,1	3,8
ESV, september	3,3	4,5	4,8	3,8

Kommunens skatteintäkter ökar i lägre takt under 2026 vilket till största del beror på en långdragen konjunktursvacka i den inhemska ekonomin. Antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin minskar för andra året i rad.

Kommunens skattekraft i förhållande till riket har minskat något mellan år 2024 och 2025, från 89,2 procent av rikets skattekraft under 2024 till 87,8 procent 2025.

Skatteintäkter för åren 2026–2028 är baserade på SKR:s skatteprognos publicerad i oktober 2025 och SKR:s modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna.

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår till 22,14 procent för 2026, vilket innebär en ökning med 20 öre.

Befolkningen i Herrljunga kommun antas uppgå till 9 510 per 1 november 2025, och förbli oförändrat under planperioden.

- 1/11 2025 är 9 510 personer
- 1/11 2026 är 9 510 personer
- 1/11 2027 är 9 510 personer.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige och det är fullmäktige som bland annat beslutar om kommunens budget och verksamhetsplan samt årsbokslut. I samband med budgeten fastställs inte bara de ekonomiska ramarna utan även de mål som verksamheten ska jobba mot. Kommunfullmäktige utser och tillsätter ledamöterna i Kommunstyrelsen, kommunens fem facknämnder samt bolagens styrelser. Kommunfullmäktige beslutar också om hur den kommunala verksamheten ska styras genom att fatta beslut om policy för verksamhets- och ekonomistyrning. I policyn framgår bland annat hur budget- och uppföljningsprocess ska gå till i kommunen.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorganisation. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten.

Herrljunga kommun bedriver en del av sin verksamhet i bolagsform. Bolagen har samma övergripande syfte som den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform, nämligen att skapa nytta för Herrljunga kommun och dess medborgare. Herrljunga kommun har organiserat bolagsverksamheten i en koncern med Nossan Förvaltningsaktiebolag som moderbolag.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunens målarbete utgår från tre fokusområden som alla bidrar till att uppfylla kommunens vision. Under mandatperioden har kommunfullmäktige antagit nio övergripande mål utifrån fokusområdena i ett led att uppnå Herrljunga kommuns Vision "Ett Herrljunga med Växtkraft". Samtliga nämnder antar egna nämndspecifika mål kopplat till de övergripande målen och visionen. Nämndsmål och målindikatorer kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Ett Herrljunga med Växtkraft			
Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
	Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.	Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsideyll nära storstad och fritid, du är i centrum!	Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande
Kommun-övergripande mål	1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.	4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i. 6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.	7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. God ekonomisk hushållning ska därmed prägla hela kommunkoncernen. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen.

God ekonomisk hushållning handlar om att verksamhet och ekonomi ska gå hand i hand utifrån ett helhetsperspektiv, där utgångspunkten är en effektiv och ändamålsenlig verksamhet. God ekonomisk hushållning innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås.

Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader. En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar och finansiering av framtida pensionskostnader.

Intäkter och kostnader

En grundläggande förutsättning för att uppnå och bevara en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god, det vill säga hur nettokostnaderna utvecklar sig i förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag.

Kommunens intäkter från skatter och generella statsbidrag beräknas komma att öka med 3,2 procent 2026 jämfört med budget 2025 utifrån en skattesats på 22,14 procent. Under planåren ökar intäkterna med 4,0 procent respektive 3,5 procent.

Kommunens nettokostnader väntas öka med ca 2,5 procent under 2026 jämfört med budget för 2025.

Förändring i procent	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Nettokostnader inkl kapitalkostnader	6,6	0,7	2,5	4,6	3,5
Skatter & generella statsbidrag	3,8	3,4	3,2	4,0	3,5

Ett mått på att uppnå budget i balans är driftkostnadsandel. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och generella statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar eller sparande.

Under de senaste åren har kommunens nettokostnader ökat i snabbare takt än intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämningsystemet. Under 2025 bidrar lägre personalomkostnadspålägg till svagare kostnadsutveckling mellan åren. Kommunens avskrivningskostnader ökar vilket beror på aktivering av flera större investeringsprojekt så som Hagens demenscentrum, renovering av Altorpsskolan samt ombyggnationen av Hemgården. Avskrivningarna kommer att ta ett större ekonomiskt utrymme i anspråk och bidra till högre nettokostnadsutveckling.

Driftkostnadsandel %	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Nettokostnad	-92,2	-94,3	-91,8	-90,5	-90,7
Avskrivningar	-4,6	-5,2	-5,3	-5,9	-6,3
Finansiellt netto	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3
Totalt netto	-97,0	-99,8	-97,3	-96,6	-97,3

Årets resultat

Herrljunga kommun har ett finansiellt mål för resultatet som andel av skatter och generella statsbidrag. Resultatet ska uppgå till minst två procent för en rullande treårs period. I 2026 års budget motsvarar målet ett resultat på minst 24,6 mkr. Ett resultat på minst 24,6 mkr ger utrymme att till stor del skattefinansiera en normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär i sin tur förstärkta förutsättningar för att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av att soliditet och likviditet behålls eller stärks.

Att det finansiella målet nås är viktigt för kommunens förmåga att skattefinansiera investeringar. Därtill innebär det att kommunens generella handlingskraft mot oförutsedda händelser ökar.

Resultatutveckling	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Resultat mnkr	1,7	18,9	24,7	20,6	21,4
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	0,2	2,7	3,4	2,7	2,7

Investeringar

De totala nettoinvesteringarna för år 2026 budgeteras till ca 51 mkr vilket är en lägre nivå jämfört med 2025. 2025 års investeringsnivå påverkas av en relativt omfattande ombudgetering av tidigare års planerade, men ej genomförda, investeringar. Investeringsutgifterna beräknas uppgå till 131 mnkr för 2025 och självfinansieringsgraden prognostiseras till 41 procent, vilket innebär att kommunen inte kommer att kunna finansiera sina investeringar med egna medel.

För planåren 2027 och 2028 uppgår investeringsbudgeten till 66,2 respektive 28,3 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 146 mnkr.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgrad av investeringarna mäter hur stor andel som kan finansieras med årets resultat tillsammans med avskrivningar. Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna till 70 procent med egna medel i genomsnitt under en femårsperiod.

För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan finansiera investeringsutgifterna, vilket minskar behov av extern upplåning och räntekostnader.

Under femårsperioden mellan åren 2022 och 2026 beräknas den genomsnittliga självfinansieringsgraden bli 68 procent. Målet om minst 70 procents självfinansiering kan nås vid slutet av år 2027, då den genomsnittliga självfinansieringsgraden beräknas bli 74 procent.

Högre avskrivningskostnader tillsammans med högre resultatnivåer bidrar till att självfinansieringsgraden ökar under budgetperioden. Lägre investeringsvolym mot slutet av planperioden innebär att investeringarna helt kan finansieras med egna medel under 2028. Investeringsutgifterna belastar likviditeten under perioden och kommunens långfristiga skulder ökar i budgetförslaget.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och motståndskraft. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Soliditetsmättet som används är inklusive pensionsförpliktelser, då det ger en mer rättvisande bild. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten under en längre period inte försvagas utan i stället utvecklas positivt, alternativt bibehålls. Det innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar det finansiella

handlingsutrymmet. Ökade lån innebär ökade kostnader för räntor som tränger undan medel att använda i verksamheten.

Kommunfullmäktige i Herrljunga har beslutat att pensionsskuld intjänad till och med 1997 ska redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning.

Resultatmålen för perioden 2026—2028 bidrar till en ökad soliditet.

Soliditet %	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Soliditet inkl pensionsskuld	43,6	42,6	45,1	46,8	50,3
Skuldsättningsgrad	56,4	57,4	54,9	53,7	49,7

Kommunalskatt

I Herrljunga kommun ligger den kommunala skattesatsen på 21,94 procent år 2025. Inför år 2026 beslutade kommunfullmäktige att höja skattesatsen med 20 öre till 22,14 procent. Skattesatsen fastställs slutligen av kommunfullmäktige i november. Den föreslagna höjda skattesatsen är underlag för beräkning av budget 2026–2028.

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank och korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2020 till 2024 har likviditeten pendlat mellan 67 och 110 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är höga resultatnivåer samtidigt som investeringsutgifterna varit relativt låga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket under perioder förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2026 till 2028 ökar kassalikviditeten med hjälp av extern finansiering.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2025 uppgår till närmare 590 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Budgetförutsättningar

I tabellen nedan sammanställs de beräkningsförutsättningar som ingår i budget 2026–2028.

	2025	2026	2027	2028
Invånarantal 1.11 året innan budgetåret	9 474	9 510	9 510	9 510
Kommunalskatt, %	21,94	22,14	22,14	22,14
Kompensation lönekostnadsutveckling, %	3,5	3,0	3,0	3,0
Personalomkostnadspålägg, %	41,4	40,8	40,8	40,8
Inflationskompensation, %	3,2	2,5	2,6	2,6
Intern ränta, %	2,8	2,8	2,8	2,8
Extern ränta, %	3,0	3,0	2,9	2,9

Förändringar i budgetförutsättningar mot rambudget i juni

Kommunfullmäktige tog beslut om 2026 års budgetramar vid sammanträdet 2025-06-18 § 85. Beslutet innebar ett effektiviseringskrav för att 2026 års kommunbidrag ska kunna finansieras utifrån skatte- och bidragsintäkter samt kommunens resultatmål.

Förändringar i finansieringsförutsättningar mellan budgetramar i juni och "Budget och verksamhetsplan 2026 - 2028" redovisas i tabellen nedan.

	Förändring, tkr
Skatteunderlagsprognos oktober, ökad intäkt	2 878
Borgensavgifter, ökad intäkt	1 000
Effektiviseringar, lägre kostnad	-3 816
Tillfällig politisk prioritering 2026, ökad kostnad	800
Politiska prioriteringar permanenta ramhöjningar/minskningar, ökad kostnad	1 376
Personalomkostnadspålägg %, lägre kostnad	-2 202
Internhandel volymförändringar och timpris, lägre kostnad	-718

Budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Verksamhetens nettokostnader	-641 766	-645 575	-648 227	-657 253	-684 846	-703 601
Avskrivningar	-35 693	-36 958	-36 958	-42 641	-47 415	-54 474
Verksamhetens nettokostnader	-677 459	-682 533	-685 185	-699 894	-732 261	-758 075
Skatteintäkter	500 954	525 659	516 042	539 696	563 884	586 978
Generella statsbidrag	179 668	177 905	185 782	186 552	191 491	194 973
Extra statsbidrag	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	3 163	21 030	16 639	26 354	23 113	23 875
Finansiella intäkter	2 640	900	900	1 900	1 900	1 900
Finansiella kostnader	-4 125	-3 000	-2 695	-3 600	-4 400	-4 400
Finansiell kostnad införd pensionsskul	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	1 678	18 930	14 844	24 654	20 613	21 375
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	1 678	18 930	14 844	24 654	20 613	21 375
Resultat i procent av skatteintäkter	0,2%	2,7%	2,1%	3,4%	2,7%	2,7%
Investeringsnivå	-72 491	-71 740	-71 740	-51 025	-66 180	-28 280
Egna tillförda medel	37 371	55 888	51 802	67 295	68 028	75 849
Finansiellt över- resp underskott	-35 120	-15 852	-19 938	16 270	1 848	47 569
Ack Egna medel/Externa lån	88 120	103 972	108 058	91 788	89 940	42 371
Kommunbidrag	-661 633	-686 943	-692 095	-715 770	-746 408	-772 012
Återföring finansiella kostnader	-	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	35 693	36 958	36 958	42 641	47 415	54 474
Kapitalkostnad - Internränta	5 409	14 510	14 510	19 176	19 147	19 637
Gemensamma intäkter/kostnader	-21 235	-10 100	-7 600	-3 300	-5 000	-5 700
Avskrivningar	-35 693	-36 958	-36 958	-42 641	-47 415	-54 474
Verksamhetens nettokostnader	-677 459	-682 533	-685 185	-699 894	-732 261	-758 075
Gemensamma kostnader						
Finansiell reserv	-	-3 000	-400	-3 000	-3 000	-3 000
Finansiell leasing	1 871			3 000	3 000	3 000
Försäljning mark, exploatering m.m.	630	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Semesterlöneskuld och upplupna löne	-2 120	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	18 470	-	-	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl						
särskild löneskatt	-40 784	-7 100	-7 200	-3 300	-5 000	-5 700
Övriga pensionskostnader	-	-	-	-	-	-
Satsningar	-	-	-	-	-	-
Övrigt	698	-	-	-	-	-
Gemensamma kostnader	-21 235	-10 100	-7 600	-3 300	-5 000	-5 700
Ökning skatteintäkter o generella bidrag				3,2%	4,0%	3,5%
Ökning kommunbidrag				4,2%	4,3%	3,4%
Beräkningsunderlag befolkning 1/11 året innan				9 510	9 510	9 510

Balansräkning

tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	70	-	-	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	648 279	707 615	707 615	715 999	734 764	708 570
Mark, byggnader o tekn anlägg.	602 095					
Maskiner och inventarier	37 815					
Övriga materiella anlägg.	8 369					
Finansiella anläggningstillgångar	61 257	60 140	60 140	60 140	60 140	60 140
Summa anläggningstillgångar	709 606	767 755	767 755	776 139	794 904	768 710
Bidrag till statlig infrastruktur	1 624	1 500	1 500	1 375	1 250	1 125
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	4 099	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Fordringar	98 916	94 659	90 000	90 000	90 000	90 000
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	31 452	30 000	30 000	35 000	27 000	32 000
Summa omsättningstillgångar	134 467	128 659	124 000	129 000	121 000	126 000
SUMMA TILLGÅNGAR	845 697	897 914	893 255	906 514	917 154	895 835
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	1 678	18 930	14 844	24 654	20 613	21 375
Resultatutjämningsreserv	44 476	44 476	44 476	44 476	44 476	44 476
Övrigt eget kapital	322 794	319 450	319 450	339 316	363 970	384 583
Summa eget kapital	368 948	382 856	383 792	408 446	429 059	450 434
Avsättningar						
Avsättningar för pension	189 905	180 040	183 245	174 453	165 899	158 714
Övriga avsättningar	18 568	17 200	17 200	15 000	12 800	11 600
Summa avsättningar	208 473	197 240	200 445	189 453	178 699	170 314
Skulder						
Långfristiga skulder	116 755	133 406	156 755	176 755	196 755	196 755
Kortfristiga skulder	151 520	184 412	152 263	131 860	112 641	78 332
Summa skulder	268 275	317 818	309 018	308 615	309 396	275 087
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	845 697	897 914	893 255	906 514	917 154	895 835

Soliditet	43,6	42,6	43,0	45,1	46,8	50,3
Skuldsättningsgrad	56,4	57,4	57,0	54,9	53,2	49,7
Kassalikviditet	86,0	67,6	78,8	94,8	103,9	155,7
Självfinansieringsgrad	52%	78%	72%	132%	103%	268%

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Årets resultat	1 678	18 930	14 844	24 654	20 613	21 375
Justering av- och nedskrivningar	35 700	36 958	36 958	42 641	47 415	54 474
Avskr ersättningar	-	-	-	-	-	-
Justering realisationsvinst/förlust	-	-	-	-	-	-
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-	9 172	9 172	-	-	-
- övriga avsättningar	-2 500	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200	-1 200
- pensionsskuldens förändring	5 500	-5 687	-6 421	-9 375	-7 549	-6 684
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	40 378	57 173	52 353	55 720	58 279	67 965
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	6 392	-30 000	-30 000	-	-	-
Ökning/minskning förråd och exploateringsfastigheter	-1 278	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Ökning/minskning kortfristiga skulder	7 800	11 897	11 897	-20 403	-19 219	-34 309
Medel från den löpande verksamheten	53 292	38 070	33 250	34 317	38 060	32 656
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-72 490	-71 740	-71 740	-51 025	-66 180	-28 280
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-1 200	-	-	-	-	-
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet	-73 690	-71 740	-71 740	-51 025	-66 180	-28 280
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	-	40 000	40 000	20 000	20 000	-
Amortering av skuld	-900	-300	-300	-300	-300	-300
Minskning av långfristiga skulder						
Ökning av långfristiga skulder	-	-	-	-	-	-
Ökning av långfristiga fordringar		-	-	-	-	-
Minskning av långfristiga fordringar		-	-	-	-	-
Medel från finansieringsverksamhet	-900	39 700	39 700	19 700	19 700	-300
Bidrag till infrastruktur	-100					
Årets kassaflöde	-21 398	6 030	1 210	2 992	-8 420	4 076
Likvida medel vid årets början	53 000	35 068	31 602	32 812	35 804	27 384
Likvida medel vid årets slut	31 602	41 098	32 812	35 804	27 384	31 460

Investeringsbudget

Investering	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Markköp	2 000	2 000	2 000
Kommunövergripande förstudiemedel	500	500	
införande intranät	350		
Civil beredskap	1 000	2 000	2 000
Inventarier kommunhus	800	100	
Ombyggnad kommunhus	5 000	10 000	
Inventarier Kulturverksamhet	100	100	
Teknisk utrustning mötesrum	300	100	100
Styr- och ledningssystem/kvalitetsledningssystem	500		
Ekonomisystem	1 650		
Meröppet Ljungs Bibliotek		200	
Idrottsmaterial/redskap	325	250	
Underhåll löparspår	300		
Översyn av utegym Herrljunga och Annelund		350	
Kvalitetsäkring av Vandringsleder och tillgänglighet sämbadet	350		
Upprustning utemiljöer	200		
Digitala informationstavlor		230	
Utökning discgolf (12-18 hål)		150	
Innebandysarg	100		
Livräddningsposter	150		
Pumptrack	500		
Reinvestering IT	5 500	5 500	3 500
Övergripande Nis2 åtgärder	2 000	1 500	
Inventarier/Räddningsmaterial	350	350	350
Räddningsenhet inkl klippverktyg i Herrljunga (7010)		7 700	
Servrar för alarmering	100		
RAKEL-utrustning		500	
Delsumma Kommunstyrelsen	22 075	31 530	7 950
Inventarier / Inventarier IT BN	2 000	2 000	2 100
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	400
Inventarier Altorp			500
Verksamhetssystem elevregister	600		
Delsumma Bildningsnämnden	2 900	2 300	3 000
Inventarier	700	600	600
Inventarier tvättenheten	200	200	200
Hjälpmedel	600	600	600
Spoldesinfektorer SÄBO			380
Delsumma Socialnämnden	1 500	1 400	1 780
Kärl (Soptunnor privatpersoner)		15 500	
Inpasseringssystem	1 000		
Kvalitetsförbättrande åtgärder		500	500
Asfaltering/reinvestering gata/gatuanl/GC-vägar	1 500	1 500	1 500
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Utbyte av styrutrustning för gatljus	900		
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000
Säkerhetshöjande åtgärder	500	750	750
Reinvesteringar fastigheter	9 000	9 000	9 000
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Allvädarsbanor Skoghälla	4 000		
Maskiner fastighetsskötsel	200	100	200
Inköp utrustning kök	400	400	400
Renovering simhall	2 350		
Renovering innegård Altorp	1 200		
Städ och tvättmaskiner	600	300	300
Inventarier måltid	200	200	200
Delsumma Samhällsbyggnadsnämnd	23 550	29 950	14 550
Summa skattefinansierade investeringar	50 025	65 180	27 280
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Summa Exploatering	1 000	1 000	1 000
Summa totala investeringar	51 025	66 180	28 280

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelsernas kommunbidrag för år 2026. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknning kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknning, verksamhetsförändringar, internränta med mera. År 2026 räknas priser upp med 2,5 procent och lönerevisionen med 3,0 procent.

Det tillgängliga kommunbidraget fastställs i kommunfullmäktiges till 715 770 tkr för år 2026.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2024	Kommunbidrag 2025	Kommunbidrag 2026 (juni)	Kommunbidrag 2026 (nov)
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	2 215	2 356	3 480	3 449
Kommunstyrelsen	53 895	59 259	74 995	76 675
Service nämnd lt	9 178	8 735	8 698	8 629
Service nämnd Ekonomi/Personal	12 186	14 046	Ingå i KS ram	Ingå i KS ram
Bildningsnämnd	283 353	288 814	287 733	290 857
Socialnämnd	255 849	271 083	279 652	284 317
Samhällsbyggnadsnämnd	22 093	20 915	20 744	22 043
Internservicenämnd	2 672	-	-	-
Bygg och miljönämnd		4 630	4 686	4 839
Utvecklingsmedel	2 000	Ingå i KS ram	Ingå i KS ram	Ingå i KS ram
Lönerevidering	11 866	11 440	25 685	10 303
Minskat PO till 40,78%	-	-	-	utfördelat
Förändring kapitalkostnad	3 513	5 665	14 657	14 657
SUMMA	658 820	686 943	720 330	715 770

Tabell: Nämndernas kommunbidrag.

Förändringar mellan åren i kommunbidrag

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 715 770 tkr, vilket jämfört med 2025 års kommunbidrag är uppräknat med 28 828 tkr eller 4,2 procent.

Jämfört med föregående år innehåller kommunbidraget följande förändringar:

Förändringar i kommunbidrag 2026	tkr
	Nettoeffekt
Lönekostnader 2025	15 326
Minskat PO till 40,78 %	-2 202
Prisökning externt 2,5%	2 356
Prisökning internt 0,0 %	0
Demografiförändringar förskola, skola, äldreomsorg	3 972
Kapitalkostnadsförändring	9 184
Driftkostnader p.g.a. investeringar	310
Nationella beslut	608
Effektiviseringar	-4 816
Internhandel volymförändringar och timpris	-718
Tillfällig politisk prioritering 2025	-3 200
Tillfällig politisk prioritering 2026	4 800
Politiska prioriteringar permanenta ramhöjningar/minskningar	3 208
Totalt	28 828

Förändringar i ramfördelning jämfört med rambeslutet i juni

Jämfört med junibeslutet har följande ramförändringar genomförts:

- Ramväxling av minskat PO, -2 202 tkr.
- Ramväxling av 2025 års lönepott, 15 331 tkr
- Ramväxling inom internhandel, -718 tkr
- Ramväxling anställdas fria kaffe från kommunstyrelse till samhällsbyggnadsnämnd, 250 tkr
- Ramväxling feriearbete från kommunstyrelsen till AME, 300 tkr
- Ramväxling exploateringsfrågor från kommunstyrelsen till samhällsbyggnadsnämnd, 200 tkr
- Effektivisering kommunfullmäktige, valnämnd, revision, -31 tkr
- Effektivisering kommunstyrelsens verksamheter, -662 tkr
- Effektivisering bildningsnämnd, -1 000 tkr
- Effektivisering socialnämnd, -1 900 tkr
- Effektivisering samhällsbyggnadsnämnd, -183 tkr
- Effektivisering bygg- och miljönämnd, -40 tkr
- Politisk prioritering ramhöjning MS licenser, 1 376 tkr
- Politisk prioritering tillfällig kvalitet- och ledningssystem, 800 tkr

Gemensamma kostnader/intäkter

Kommunövergripande kostnader och intäkter definieras i budget som gemensamma kostnader. Tabellen nedan visar de budgeterade gemensamma kostnader och intäkter för åren 2026–2028. Inför budget 2019 tog kommunfullmäktige beslut om att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, så kallad fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Pensionsskuld och pensionskostnader inklusive löneskatt, som inte ingår i personalomkostnadspålägget redovisas som gemensamma personalkostnader.

En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå.

Gemensamma kostnader/intäkter (tkr)	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Finansiell reserv	-3 000	-3 000	-3 000
Finansiell leasing	3 000	3 000	3 000
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader	-3 300	-5 000	-5 700
Försäljning mark, exploatering	1 500	1 500	1 500
SUMMA	-3 300	-5 000	-5 700

Nämndernas verksamhet

Samtliga nämnder har tagit beslut om nämndmål 2026 utifrån kommunfullmäktiges beslut om rambudget. I detta avsnitt finns en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. Nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna återfinns i respektive nämnds budgetdokument.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation.

Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, senaste valet ägde rum 2022.

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionssed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år.

Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

I kommunen ska finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting. Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, kräver skyndsamma åtgärder.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för att leda, samordna och följa upp hela den kommunala verksamheten. Styrelsen ansvarar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fastställer ramar för planering och uppföljning. Den bereder ärenden till kommunfullmäktige och yttrar sig till regeringen och andra myndigheter.

Ett centralt uppdrag är den ekonomiska förvaltningen. Kommunstyrelsen ansvarar för budget, ekonomisk planering och uppföljning, inklusive bokslut. Genom sin uppsiktsplikt följer styrelsen upp övriga nämnders verksamhet och säkerställer att beslut genomförs enligt fullmäktiges intentioner.

Styrelsen har också ansvar för ägarstyrningen av kommunala bolag, vilket sker genom ägardirektiv, dialoger och möten med bolagens presidier. Vidare har Kommunstyrelsen ett strategiskt uppdrag att bevaka omvärlden och driva utvecklingsfrågor som påverkar kommunens framtid. Sammanfattningsvis är Kommunstyrelsen navet i kommunens styrning – med ansvar för ledning, ekonomi, uppföljning, strategisk utveckling och genomförande av politiska beslut.

Mellan Herrljunga och Vårgårda kommuner inrättades 1 januari 2015 två gemensamma servicenämnder. En nämnd med verksamheterna ekonomi och löner med Vårgårda kommun som huvudman och den andra nämnden, har Herrljunga kommun som huvudman och består av verksamheterna IT, växel och telefoni. Servicenämnderna kommer att upphöra 2026-12-31 för att därefter övergå i en avtalssamverkan mellan kommunerna. Detta enligt beslut tagen i respektive kommuns Kommunfullmäktige.

Bildningsnämnd

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Anpassad gymnasieskola bedrivs inte i egen regi, platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Till detta kommer även ett ansvar för fritidsgård. Nämndens kulturverksamheter innebär ett ansvar för kulturskola och fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt statliga styrdokument så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt men också krav som går förbi huvudmannen till rektorer och lärare. Skolchefens uppdrag är att biträda huvudmannen och se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete i sina verksamheter.

Socialnämnd

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. Socialnämnden följer Barnkonventionen. Socialnämnden ska också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen. Socialtjänsten ska med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Under 2026 kommer förvaltningen att prioritera ett strategiskt förändringsarbete med fokus på omställning till den nya socialtjänstlagen samt fortsatt utveckling inom ramen för nära vård. Arbetet kommer att kräva ett långsiktigt och samordnat ledarskap som främjar både trygghet och innovation.

Förvaltningen kommer att fortsätta investera i kompetensutveckling för enhetschefer och arbeta för att stärka en sammanhållen ledningsstruktur. Syftet är att skapa förutsättningar för ett ledarskap som är väl förankrat i verksamhetens mål och som stödjer den pågående omställningen.

I samband med genomförda verksamhetsförändringar – där organisationen gått från tre till två verksamhetschefstjänster – planeras en omstrukturering där bemannings- och planeringsenheten organiseras under staben. Därtill sker mindre förändringar på enhetsnivå. Dessa förändringar medför behov av att utveckla nya samverkansstrukturer samt att implementera en ny ledningsstruktur.

I Budget och verksamhetsplanen föreslås nya målandikatorer och dessa kommer att utgöra ett centralt verktyg i omställningsarbetet. Målandikatorerna ska brytas ned och konkretiseras på enhetsnivå, och bidra till att styra verksamhetens förflyttning mot de intentioner som uttrycks i den nya socialtjänstlagen och i arbetet med nära vård.

Arbetet fortsätter med att utveckla och säkerställa den digitala välfärdens tillgänglighet och hållbarhet för verksamhetens ökande behov.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för projektering, upphandling samt genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för kommunens verksamhetslokaler och för drift samt underhåll av dessa. Nämnden ansvarar för Gata och Park, och Renhållning samt tillhandahåller måltider, vaktmästeri samt lokalvård till kommunens förvaltningar.

Förvaltningen står inför ekonomiska utmaningar inför 2026 och ett arbete pågår med att se över organisationen på förvaltningen för att på bästa sätt anpassas utifrån de ekonomiska ramarna 2026. Arbetet kommer fortgå under 2026 där fokus kommer ligga på att på ett så effektivt sätt som möjligt hantera resurser, processer och personal för att uppnå målen och syftet med verksamheten och dem vi är till för.

Arbete pågår kontinuerligt med att hitta effektiviseringar inom samtliga enheter samt möjligheten för digitala e-tjänster/automatiseringar som på sikt ska minska administrativt arbete. Med hjälp av en automationsplattform kan en digital medarbetare konfigureras för att utföra uppgifter eller processer som är enkla och repetitiva. Det kan omfatta uppgifter som att generera rapporter, importera information och handläggning i system eller skicka e-postmeddelanden. För att möta de demografiska utmaningarna och upprätthålla en hög servicenivå gentemot våra kommuninvånare och kollegor behöver vi frigöra tid för våra medarbetare. Genom att låta dem fokusera på mer värdeskapande aktiviteter, såsom strategiskt arbete, kreativitet och kundvård, kan vi säkerställa att vi fortsätter att leverera en god service.

Exploateringsområde Skoghällavägen ska kunna påbörja en exploatering under 2027, Skogsgatan kommer flyttas till utanför planperiod för en exploatering. Båda områdena kommer börja projekteras under 2025.

För att möjliggöra etableringar behöver påbörjade detaljplanearbeten färdigställas och kommunen behöver även se över strategiska markköp för att kunna säkerställa framtida etableringar då näringslivets utveckling är en viktig del i det hållbara samhällsbygget. Detta är ett arbete som behöver göras tillsammans med Fokus Herrljunga och som också har påbörjats tillsammans med Boråsregionen.

De pågående kommunala investeringsprojekten löper på enligt sina tidplaner och de tilldelade investeringsmedlen följer med några avvikelser mot budget. Arbetet kommer fortgå under 2026 med start av renovering simhall, allvådersbanor på Skoghälla samt kommunhus.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, plan- och bygglagen, livsmedelslagen och ytterligare några lagstiftningar inom angränsande områden. Myndighetsutövningen består främst av tillsyn och handläggning. Handläggningen utgörs av bedömningar och beslut avseende lov, ansökningar och anmälningar. Tillsyn utgörs av att genomföra besök och bedöma ärenden utifrån gällande lag.

Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsyns- och handläggningsmyndighet inom främst bygg-, miljö- och livsmedelsområdet. Nämndens ska även jobba med fysisk detaljplanering genom att ta fram detaljplaner på uppdrag av kommunstyrelsen. Nämnden är även ansvarig för energirådgivning och utför vattenprovtagning för miljöövervakning och på uppdrag från andra förvaltningar.